

Nr 236.

Av herr **Svensson, Martin, m. fl.**, om utsträckning av Konungens rätt att åsätta särskild tullavgift.

I särskilda propositioner till senare års riksdagar har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag om förlängning av förordningen den 27 april 1923 angående rätt för Konungen att i visst fall åsätta särskild tullavgift. Genom beslut vid 1931 års riksdag har sagda förordning ägt fortsatt tillämplighet till och med den 31 december 1932.

Enligt förordningen i fråga må varor, som från visst land införas, kunna efter Konungens förordnande beläggas med tilläggstull, utöver den enligt tulltaxan utgående tullavgift, till högst tre gånger samma belopp, som denna senare eller, där varan enligt taxan är tullfri, påföras tull till högst det belopp, vartill varans värde uppgår. Sådan särskild tullavgift må åsättas allenast å tid, då riksdagen icke är samlad. Beslut därom skall underställas näst sammanträdande riksdag inom tio dagar efter riksdagens öppnande och gäller, där riksdagen icke godkänner detsamma oförändrat, högst tio dagar efter det riksdagen fattat sitt beslut i frågan.

Av Kungl. Maj:ts proposition nr 172 vid 1923 års riksdag framgår, att ifrågavarande Kungl. Maj:t lämnade bemyndigande — som ehuru inom trängre gräns jämväl gavs av 1919, 1921 och 1922 års riksdagar — föranletts av en hemställan av den dåvarande s. k. tull- och traktatkommitténs traktatavdelning och tillkommit med härsyn till förhandlingar rörande nya handelstraktater. I nämnda proposition erinrade även chefen för handelsdepartementet om de tullhöjningar eller andra åtgärder för skärpning av traktatförhandlingsutrustningen, som genomförts i åtskilliga främmande länder.

Kungl. Maj:t har hittills icke begagnat sig av det bemyndigande, varom nu är fråga.

Den senaste tidens utveckling på det handelspolitiska området synes oss påkalla särskild uppmärksamhet åt denna nu berörda fråga. Såsom framgår av förordningens ordalydelse liksom av de motiveringar, som vid skilda tillfällen givits densamma, äger det ifrågavarande bemyndigandet en icke tillräckligt stor räckvidd. Det nuvarande exceptionella handelspolitiska läget nödvändiggör en större rörelsefrihet för regeringen att snabbt kunna hävda svenska nä-

ringsintressen emot de olika former av importrestriktioner eller handelspolitiska metoder, som numera kommit till användning eller befaras kunna tillgripas i det pågående handelskriget.

Sålunda hava i skilda länder i anledning av den ekonomiska krisen och rubbningar i penningväsendet eller befarade sådana rubbningar åtgärder vidtagits, som väl icke i formellt avseende kunna stå i strid med samma länders handelstraktater med andra länder, men som likväl i realiteten kunna få samma verkningar som tullförhöjningar och importregleringar i hittills vedertagen bemärkelse. Vi åsyfta härmed bl. a. de statliga åtgärder på valutamarknadens område, som avse att begränsa importörers tillgång å utländska valutor och som härigenom kunna få samma menliga verkningar på andra länders export till det land, där valutaregleringen vidtages, som protektionistiska åtgärder av annat slag. Då gällande traktater icke därigenom bringas ur kraft lära de tänkta förutsättningar för ett användande från Kungl. Maj:ts sida av det här ovan återgivna — vanligen som den s. k. kamptullparagrafen betecknade — bemyndigandet icke ansetts föreligga. Det synes oss, att statliga valutarestriktioner av antydd art borde falla under »kamptullsparagrafens» tillämplighetsområde och sålunda föranleda av Kungl. Maj:t omedelbart vidtagna motåtgärder.

I nuvarande tidsläge hålla vi före, att den ifrågavarande förordningen överbud taget icke skänker regeringsmakten den handlingskraft, som är nödvändig för att tillvarataga vårt lands intressen. Redan den nuvarande bristande jämvikten i vårt handelsutbyte med främmande länder motiverar en vidare fullmakt för Kungl. Maj:t än tidigare för att hämma den mindre önskvärda importen. Av ett särskilt trängande behov synes oss vara att utrusta regeringen med fullmakt att vidtaga lämpliga motåtgärder i sådana fall, då vår export utestänges eller försvåras genom valutatullar eller då vår produktion hotas på hemmamarknaden av genom statsunderstöd exportpremierad utländsk konkurrens. Det önskvärda uti att en ökad befogenhet ges Kungl. Maj:t att utan dröjsmål kunna genomföra en motaktion eller med hot därom tilltvinga svenska exportvaror en förmånligare behandling torde vara oomtvistat. Avseende måste också fästas vid fördelen därav, att en snabbt påbjuden tullförhöjning utesluter möjligheten av den skadliga spekulation, som eljest vid väntade tullförhöjningar brukar förekomma. Med hänsyn till sistnämnda omständighet vilja vi förorda en utsträckning av förordningens giltighetstid från den 31 december 1932 till den 11 januari 1933.

Vad vi ovan framhållit motiverar enligt vår mening, att årets riksdag för ett år framåt utrustar Konungen med generell befogenhet att vid förefallande behov vidtaga nödiga skyddsåtgärder under den tid, då riksdagen icke är samlad. De betänkligheter med hänsyn till riksdagens grundlagsenliga beskattningsmakt, som under mera normala tider kunna resas mot ett dylikt bemyndigande, måste i förevarande svåra krisläge få vika inför den hårda nödvändigheten och dess krav på extraordinära åtgärder. Ett riksdagsbeslut av denna innebörd skulle f. ö. endast sätta i den svenska regeringsmaktens händer samma maktmedel, varmed ett flertal främmande parlament nödgats utrusta sina regeringar.

På grund av vad vi ovan anfört få vi sålunda hemställa,

att riksdagen ville besluta en sådan förändring av gällande förordning angående rätt för Konungen att i visst fall åsätta särskild tullavgift, att Konungen därutöver medgives en generell rätt att å tid då riksdag icke är samlad och intill nästa lagtima riksdags öppnande fastställa tilläggstullar till högst tre gånger den i tulltaxan åsatta tullavgiften samt, där varan enligt taxan är tullfri, påföra tull till högst det belopp, var-till varans värde uppgår.

Vi hemställa, att vederbörande utskott ville utforma de förändringar och tillägg i lagtexten, som föranledas av ovan angivna yrkande.

Stockholm den 22 januari 1932.

M. Scensson.

J. B. Johansson,
Fredrikslund.

Fritiof Gustafson.

